

Grankulla stads äldrepolitiska program 2023–2025

Ett åldersvänligt Grani, en bra ålderdom i Grankulla

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Den äldre befolkningen och välfärd.....	3
2.1. Befolkningsutvecklingen i Grankulla.....	3
2.2 Äldre personer har kvar sin funktionsförmåga längre.....	3
3. Tjänster och användning av dem.....	5
4. Kulturell välfärd	6
5. Motion och rörelse ökar funktionsförmågan och livslusten	7
6. Känslan av att vara delaktig	7
7. Digitala tjänster och digiprogrammet.....	8
8. Bilagor	9
Bilaga 1. Central lagstiftning om tjänster för den äldre befolkningen och utvecklingsprojekt	9
Bilaga 2: En värdig ålderdom i Grankulla - resultatet från den virtuella workshopen	10
Bilaga 3. Strukturen inom äldreomsorgen.....	11
Bilaga 4. Målsättningar för att främja välfärden bland den äldre befolkningen (2022–2025) och för att utveckla tjänsterna (2022).....	14
1. SENIOREN ÄR EN INDIVIDUELL OCH AKTIV MEDVERKANDE	14
2. DIGITALA TJÄNSTER SOM STÖD I VARDAGEN	19
3. FRÄMJANDE AV VÄLFÄRD, HÄLSA OCH SÄKERHET	19
4. BOENDE OCH EN ÅLDERSVÄNLIG MILJÖ	21

1. Inledning

Ett åldersvänligt Grani är en plan beträffande åtgärder för att stödja välfärd, hälsa, funktionsförmåga och självständighet bland den äldre befolkningen (2022–2025). Dessutom inbegriper planen åtgärder år 2022 för att ordna och utveckla närståendevården och tjänster som äldre personer behöver (Äldreomsorgslagen 980/2012, 5 §).

Tillsammans med invånarna, organisationer, församlingar, skolor och företag gör staden det möjligt att främja välfärden hos kommuninvånarna. Från och med 1.1.2023 har Grankulla stad Västra Nylands välfärdsområde som ny partner i att förverkliga planen.

Planen betonar det gemensamma ansvaret hos alla sektorer i staden för att främja den äldre befolkningens välfärd och också nya former av samarbete med nuvarande och nya partner. De äldre invånarna involveras i utvecklandet av funktioner och tjänster som berör dem och vi lyssnar på dem för att hitta de lämpligaste tillvägagångssätten.

Främjande av välfärd och hälsa är en uppgift som ingår i både kommunens och välfärdsområdets uppgifter. I kommunen är främjande av välfärd och hälsa en viktig del av visionen och strategin. Strategin och de strategiska målen har nyss godkänts för åren 2023–2030.

Det nationella åldersprogrammet och kvalitetsrekommendationerna inklusive målsättningarna har utarbetats med beaktande av att arbetet är förvaltningsövergripande och i dem är arbetsfördelningen mellan kommunen och välfärdsområdet samt deras ansvarsområden lätta att urskilja. Även beredningen av det här förvaltningsövergripande äldrepolitiska programmet baserar sig på dem.

I välfärdsberättelsen fastställdes dessa tyngdpunkter

- främjande av välfärd, delaktighet och funktionsförmåga hos de äldre samt minskande på hälsoskillnaderna, med beaktande av till exempel den psykiska belastningen hos kvinnor över 75 år
- av äldre personer över 75 år bor 94 % hemma och 81 % självständigt helt utan tjänster från social- och hälsovården, de önskar mer gemenskapsboende och då fler äldre bor hemma ökar också behovet av ombyggnad i lägenheter.

I workshopen en bra ålderdom i Grankulla identifierades de viktigaste temana: gemenskap, boende och levnadssätt, senioren är en aktiv och individuell medverkande samt digitala tjänster.

Målsättningarna för det äldrepolitiska programmet är att

- senioren är en individuell och aktiv medverkande
- möjligheterna med digitala tjänster tas i bruk
- främja välfärd, hälsa och säkerhet samt minska på hälsoskillnaderna
- stärka delaktigheten, gemenskapen och interaktionen mellan generationerna
- fokusera på en åldersvänlig livsmiljö och boende.

Välfärdsplanen har utarbetats i den förvaltningsövergripande styrgruppen Tejo och i beredningsskedet har äldrerådet och handikapprådet fått bidra med sina synpunkter och förutom kommuninvånare har även representanter för äldrerådet och församlingar deltagit.

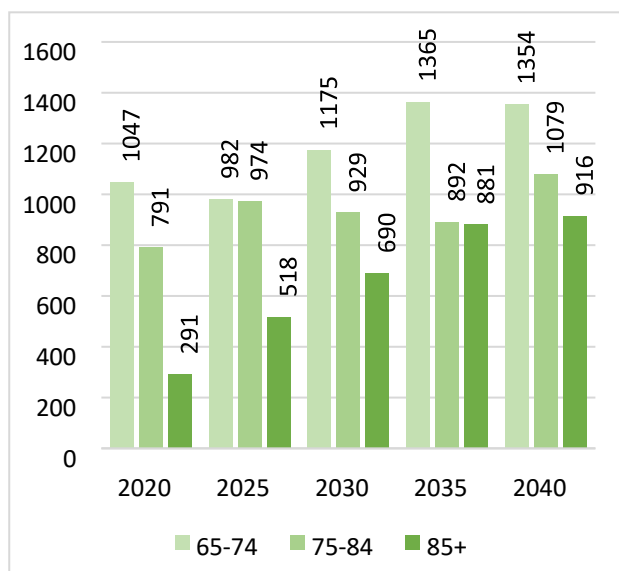
2. Den äldre befolkningen och välfärd

2.1. Befolkningsutvecklingen i Grankulla

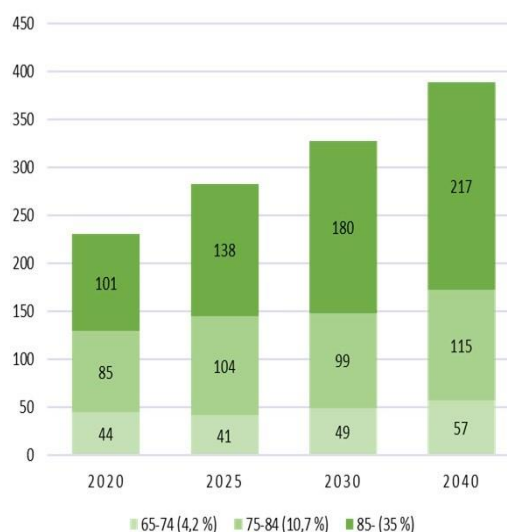
Under åren 2019–2021 har Grankulla haft nettoinflyttning. År 2020 överskred Grankulla gränsen 10 000 invånare och år 2021 hade Grankulla 10 396 invånare. I Grankulla är en femtedel av befolkningen över 65 år och nästan var tionde har fyllt 75 år. Av dem bor cirka 35 % ensam. Den äldsta åldersklassen, över 85-åringar, växer kraftigt ända till år 2035, vilket gör att mängden personer med medelsvår minnessjukdom också växer.

Åldringar är sinsemellan mer olika än personerna i någon annan åldersgrupp vilket måste beaktas i planeringen. En stor del av äldre personer över 65 år är aktiva medlemmar i samhället och endast en liten del behöver tjänsterna inom den egentliga äldreomsorgen. Nuförtiden talar man också om sen medelålder när man menar 65–75-åringar. Bland de mycket ålderstigna, över 85 år gamla, ökar tjänstebehovet och ungefär hälften av dem använder tjänster inom äldreomsorgen. Eftersom den äldsta åldersklassen fortsätter att växa fram till år 2035 kommer mängden personer som är i behov av heldygnsomsorg att öka redan till år 2030.

Antalet över 65 år gamla, enligt åldersgrupp
2020–2040, Grankulla

Antalet personer med svår eller medelsvår
minnessjukdom i Grankulla 2020–2040
utgående från prevalens (inom parentes)

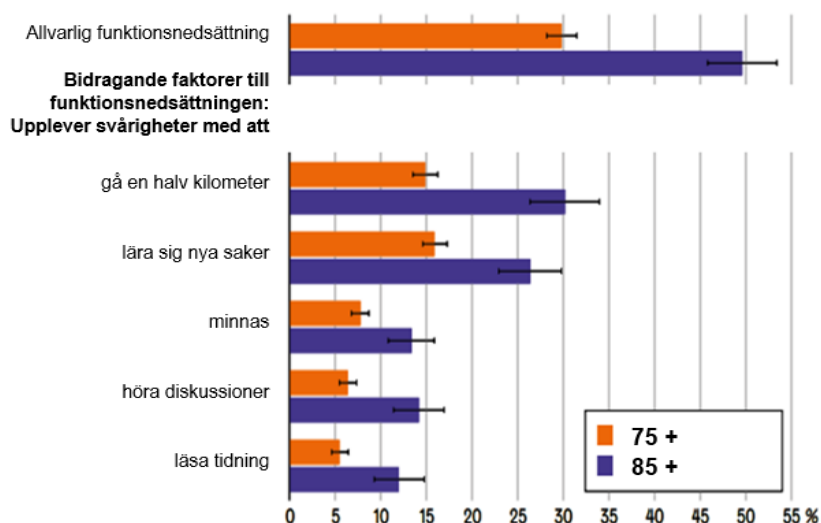

2.2 Äldre personer har kvar sin funktionsförmåga längre

De personer som går i pension är aktivare och har oftare kvar sin funktionsförmåga än förr och allt fler fortsätter arbeta ännu efter att de nått pensionsåldern. De är en anmärkningsvärd resurs i närsamhället och också i ett bredare perspektiv som samhällsligt inflytelserika personer. Möjligheten till delaktighet, goda sociala relationer, organisationsverksamhet, natur, kultur, motion och rörelse samt en tillgänglig miljö är väsentliga för att upprätthålla välfärden.

Resultaten i huvudstadsregionens välfärdsundersökning (2021) beskriver ändringarna i funktionsförmågan bland 75 och 85 år fyllda personer. I alla bidragande faktorer – gång, inlärning, minne, höra diskussioner, läsa tidning – kan en ökad åldersmässig nedsättning av funktionsförmågan identifieras.

Graf 3.5 Andelen människor med funktionsnedsättning och bidragande faktorer (%) av alla 75+ och 85+ i hela huvudstadsregionen

Källa: Huvudstadsregionens välfärdsrapport 2021

Avancerande minnessjukdomar är ett betydande folkhälsoproblem. Målsättningen är att de minnesjuka kan vara likvärdiga medlemmar i samhället, leva på ett meningsfullt sätt och få stöd och tjänster i tid. Kartläggning av riskgrupper, uppsökande äldrearbete och öppna mötesplatser är viktiga verksamhetsformer framför allt i situationer då livet ändras.

Centralt för den äldre befolkningen i Grankulla

STYRKOR	SAKER ATT UPPMÄRKSAMMA
Grankulla är en av de växande och livskraftiga kommunerna i Västra Nyland.	Befolkningen är i stigande ålder, i Grankulla har under de senaste åren framför allt andelen mycket ålderstigna, över 85 år gamla, personer vuxit.
En stor del av de äldre är aktiva inom hobbyverksamheten och är inflytelserika personer med god funktionsförmåga.	Även ensamhet och bristande delaktighet förekommer bland de äldre åldersklasserna. Stärkande av delaktighet och gemenskap är något som fortfarande ska beaktas i alla åldersgrupper.
94 % av dem som är över 75 år gamla bor hemma och 81 % helt självständigt utan tjänster för äldre.	Då de allra äldsta åldersgrupperna växer ökar också servicebehovet och antalet personer med minnessjukdomar. Behovet för vård med heldygnsomsorg växer. Vi vet också att ensamboende och ensamhet ökar användningen av tjänster.
Känslan av delaktighet är betydligt större i Grankulla än i övriga städer i huvudstadsregionen. Delaktighetsindikatorn för över 75 år gamla: kvinnor 76,8 och män 79 (huvudstadsregionens hälsoenkät 2021).	Det finns också ensamma äldre personer och sådana som upplever utanförskap, därför är det uppsökande äldrearbetet ett viktigt utvecklingsobjekt.

Funktionsförmågan bland äldre personer är bra och i Grankulla är hälsotillståndet hos invånarna det bästa i huvudstadsregionen.	Under coronatiden kom det fram att kvinnor över 75 år upplever psykisk belastning. Det är också vanligt att personer över 75 år använder alkohol. Vi ska utveckla verksamhetsmodellerna inom det förebyggande missbruksarbetet. Äldre personer behöver stöd för att utvärdera sin alkoholanvändning och för att hålla den under kontroll.
---	---

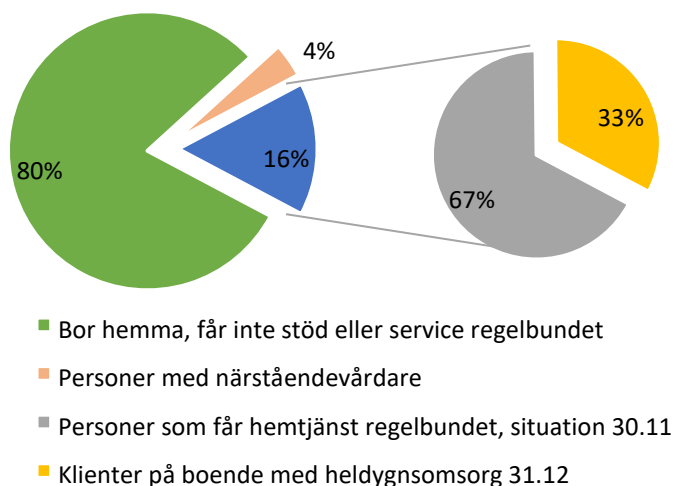
3. Tjänster och användning av dem

Av över 65 år gamla och ännu av de som är över 75 år gamla använder endast en liten del tjänster inom äldreomsorgen. De tjänster som de här åldersgrupperna använder är övriga tjänster som social- och hälsovården erbjuder för den vuxna befolkningen, såsom förebyggande tjänster, rehabilitering, mottagning på hälsostationen, munhälsovård och tjänster inom specialiserad sjukvård.

81 % av de kommuninvånare som är över 75 år gamla bor hemma, fullständigt utan regelbundet stöd eller regelbundna tjänster. 19 % omfattas av tjänsterna. 4 % har en närstående vårdare och 10 % får regelbunden hemvård. Klienterna på boende med heldygnsomsorg utgör 5%. Den vanligaste, men inte enda orsaken till att flytta till ett serviceboende med heldygnsomsorg är avancerad minnessjukdom.

Bilaga: sidan 11

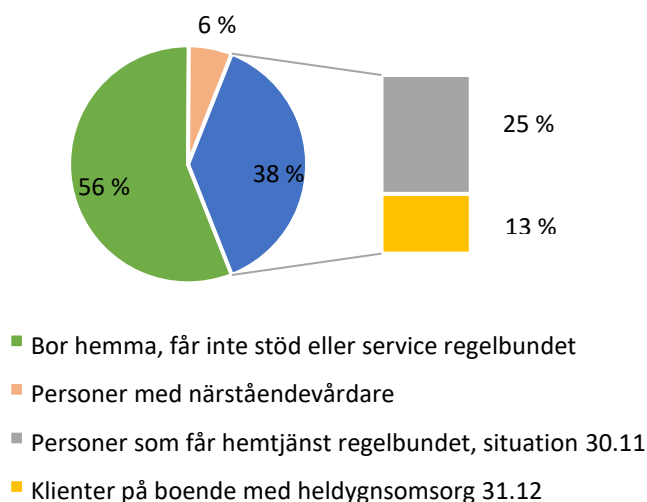
75+, % av befolkningen i motsvarande ålder utifrån servicebehovet 2020

Det finns 1 150 personer i Grankulla som fyllt 75 år, av dessa omfattas 45 personer av stödet för närståendevård och 100 personer av hemvården. Det finns 15 veteraner och krigsinvalid. 60 personer bor på Grankullas eget serviceboende med heldygnsomsorg och dessutom bor cirka 25 personer i olika tjänsteproducenters vårdenheter.

Över 85-åringarna har redan allvarliga funktionsnedsättningar vilket även syns i användningen av tjänster. Endast lite över hälften, det vill säga 56 %, bor självständigt hemma utan tjänster. 6 % omfattas av närståendevården. Var fjärde person över 85 år får regelbunden hemvård och 13 % bor på serviceboende med heldygnsomsorg.

85+, % av befolkningen i motsvarande ålder utifrån servicebehovet 2020

BILAGA: Stadens tjänster för äldre

4. Kulturell välfärd

Otaliga undersökningar visar att konst och kultur inverkar positivt på välfärden.

Världshälsoorganisationen WHO har skrivit en rapport som presenterar undersökt fakta om hur konstnärlig verksamhet påverkar välfärden och hälsan. Musik, konst och kultur samt kreativitet har positiva fysiska, psykiska, kognitiva, emotionella och sociala effekter.

I Grankulla stads kulturprogram ses kulturen ur ett brett perspektiv. Var och en har rätt att ta del av konst och kultur och utveckla sig själv och gemenskapen med hjälp av dem samt möjlighet att uttrycka sig själv fritt (grundläggande kulturella rättigheter).

Aspekter som stöder den kulturella välfärden framhävs väl i de olika temana i programmet. Alla teman som anknyter till äldre personer inom programmet: Kultur redan i ung ålder, kultur är en förutsättning för välfärd, kulturen förankras i vardagen och den syns och hörs i Grankulla. Kultur är en förutsättning för ett gott liv: var och en har rätt att ta del av konst och kultur och uttrycka sig själv skriftligt, muntligt, kroppsligt och genom konst som en del av ett gott liv.

Social- och hälsovårdens egen kulturplan har i första skedet fått namnen SOKUTE, där kulturen är inbäddad mitt i "sote", alltså social- och hälsovård. Planen baserar sig på statsrådets rekommendation om att förbättra tillgången och tillgängligheten till konst och kultur inom social- och hälsovården samt främjande av hälsa och välfärd. Inom den har scenkonsten, involverande konst och kreativ verksamhet i vardagen alla en egen viktig uppgift. För att kreativitet ska bli verklighet i vardagen har frivilliga en viktig roll, särskilt i en tvåspråkig och mångkulturell stad.

Redan vid projektplaneringen fastställdes att den röda tråden för verksamheten i Villa Breda ska vara konst och kultur. Kulturråd Clara Palmgren har haft en central roll i att infria löftet om kultur. Rummen i Villa Breda har utifrån hennes förslag namngetts efter lokala konstnärer eller andra framstående personer. Hon har dessutom med eftertanke placerat ut tavlor ur Grankulla stads konstsamling i lämpliga lokaler i Villa Breda och på hälsostationen.

Grankulla stads kulturprogram _LÄNK 2020–2030

Vi stärker betoningen på kultur och konst inom äldreomsorgen och övriga tjänster genom att stödja existerande praxis och genom att bygga upp nya verksamhetsmodeller och metoder. All effekt som konst har på välfärden omfattar förutom klienterna även arbetstagarna och påverkar också arbetshälsan.

BILAGA: Kulturplanen inom social och hälsovården

5. Motion och rörelse ökar funktionsförmågan och livslusten

Grankulla stads sport- och motionsprogram för 2022–2030 som beretts i ett förvaltningsövergripande samarbete beaktar mycket väl även de äldre kommuninvånarna och deras behov. Motionsrekommendationen för över 65-åringar sammanfattar hur mycket man ska röra på sig för att det ska vara tillräckligt med tanke på hälsan och ger råd om hur man kan öka vardagsmotionen. Muskelstyrkan och balansen är särskilt viktiga för funktionsförmågan i vardagen, rörelseförmågan och för att förebygga fallolyckor.

Mångsidig och regelbunden motion är av största vikt för upprätthållande och förbättrande av funktionsförmågan, vilket är ett centralt mål i programmet.

LÄNK: Grankulla stads SPORT- OCH MOTIONSPROGRAM 2020–2030

6. Känslan av att vara delaktig

Delaktighet betyder kontakt med andra människor samt förmåga och möjlighet att delta i samhällelig verksamhet. Om någon inte känner sig delaktig kan det tyda på att personen har risk för marginalisering eller känner sig marginaliserad.

Unga pensionärer eller vuxna i sen medelålder är en betydande resurs för samhället. De är aktiva och vill ha inflytande och de är verksamma inom politiken och frivilligverksamheten. Det här främjar känslan av meningsfullhet i livet och delaktighet.

Frivilliga kan utnyttjas i olika slags verksamhet. Äldre Grankullabor är ofta aktiva inom frivilligverksamheten och gör därigenom samarbete mellan generationerna. De frivilliga har haft ett omfattande samarbete med arbetstagarna inom social- och hälsovården och Grani Närhjälp för att ge rådgivning och handledning i digitala verktyg och digitjänster.

Seniororganisationerna i Grankulla gör ett viktigt arbete och för samman ett stor antal kommuninvånare till olika aktiviteter. I huvudstadsregionens hälsoenkät hade Grankulla det högsta delaktighetsindexet.

Känslan av delaktighet har starka kopplingar till

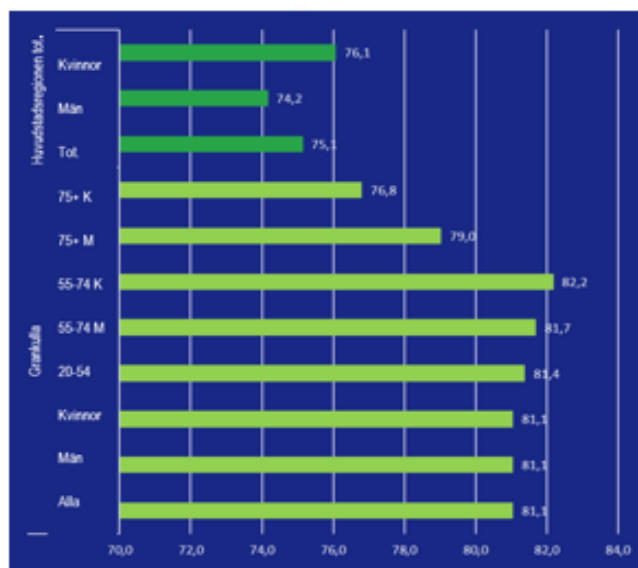
- hälsa och livslust
- utkomst
- arbetslöshetstiden
- ensamhet
- framtidsplanering
- psykisk belastning.

Delaktighetsindikatorer i Grankulla

Delaktighetsindikatorn kartlägger bland annat om den som svarat på enkäten känner att de dagliga sysslorna är värdefulla, att hen kan påverka saker och om hen känner sig som en del av en viktig gemenskap.

Påståendena i delaktighetsindikatorn är:

- jag känner att det jag gör varje dag är värdefullt
- jag får positiv respons på det jag gör
- jag tillhör en grupp eller gemenskap som är viktig för mig
- jag är viktig för andra människor
- jag kan påverka händelserna i mitt liv
- jag känner att mitt liv har en mening
- jag kan försöka uppnå sådant som är viktigt för mig
- jag får hjälp då jag verkligen behöver det
- jag känner att man litar på mig
- jag kan påverka vissa saker i min livsmiljö.

7. Digitala tjänster och digiprogrammet

Äldre Grankullabor använder elektroniska tjänster då de sköter sina ärenden. Kommuninvånarna är också beredda att utveckla tjänsterna så att de oftare ger möjligheter till möten och möjliggör kultur, motion och gemenskap. Tjänsterna ska genuint och individuellt tjäna de äldre och hjälpa dem att klara sig och trivas hemma längre.

Ett gemensamt konstaterande är att tekniken inte får ersätta människan, men den kan fungera som ett hjälpmedel.

- Utvidga tjänsterna och möjliggör möten, kultur, motion och gemenskap.
- Tekniken är inte självändamålet, ersätter inte människan, får inte skapa ångest hos användaren men fungerar som ett hjälpmedel.
- Målsättningen är att vara till nytta för äldre personer så att de klarar sig och trivs hemma eller i vårdhemmet längre.
- Beredskap att ta i bruk digitala tjänster – kompetens.
- Kommunens eller frivilligas roll i användarhjälp?
- Teknologin och lättanvända elektroniska tjänster hjälper i vardagen och främjar delaktighet. Digitala tjänster vid ett enda serviceställe.

Personalens digikunskaper spelar en nyckelroll i implementeringen av digitjänsterna för kommuninvånarna. Yrkesfolket ska kunna ge råd och handledning i hur man använder tjänsterna samt kunna rekommendera elektroniska tillvägagångssätt med beaktande av klientens förmågor.

BILAGA: Digiprogrammet inom social- och hälsovården

8. Bilagor

Bilaga 1. Central lagstiftning om tjänster för den äldre befolkningen och utvecklingsprojekt

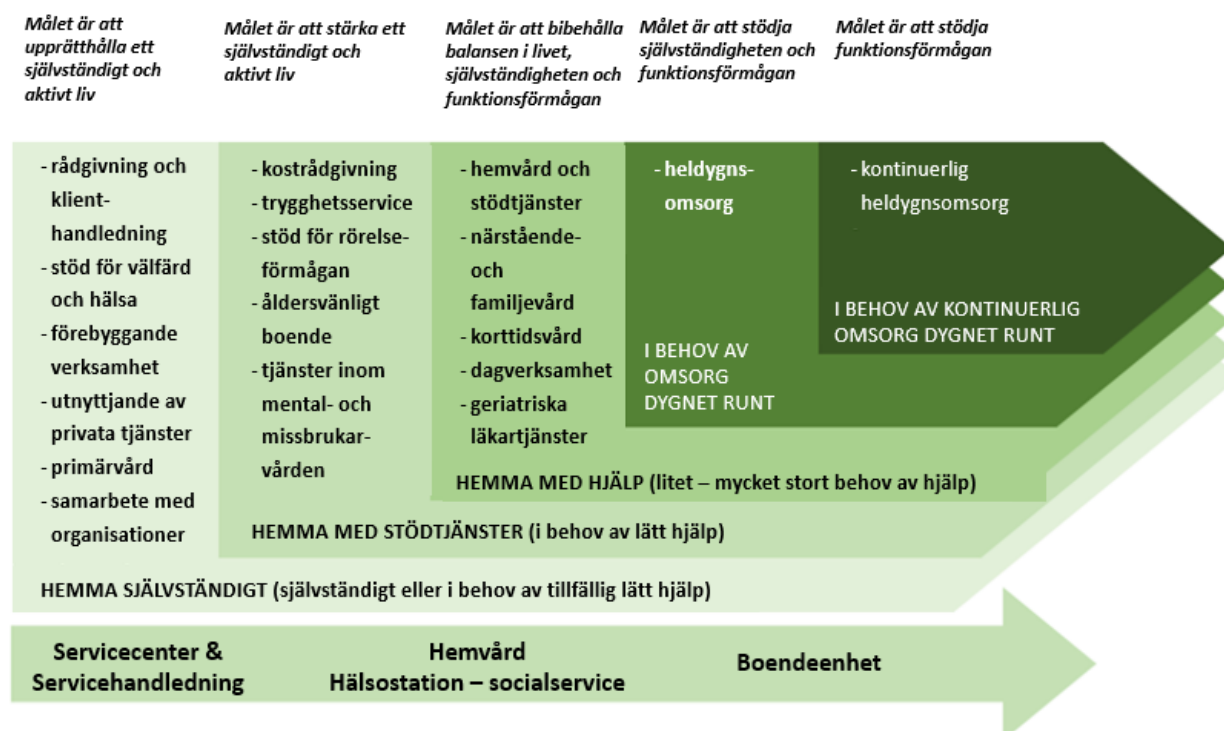
Lagar och projekt	Innehåll/effekt
Lag om ordnande av social- och hälsovård	Ansvar för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna överförs från och med 1.1.2023 till Västra Nylands välfärdsområde. Kommunen har även i framtiden en betydande roll inom främjande av välfärd och hälsa och ska ge äldre personer i alla åldrar stöd för upprätthållande av funktionsförmågan. Arbetet förutsätter ett samarbete mellan kommunen och välfärdsområdet och en klar arbetsfördelning.
Lag om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (Finlex) Övrig lagstiftning: Lag om stöd för närståendevård (Finlex) Familjevårdslag (Finlex) Socialvårdslag (Finlex) Lag om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (Finlex) Lag om klientavgifter inom social- och hälsovården (Finlex) Hälso- och sjukvårdslag (Finlex) Lag om patientens ställning och rättigheter (Finlex) Lag om service och stöd på grund av handikapp (Finlex) Förordning om service och stöd på grund av handikapp (Finlex)	Flera olika lagar och rekommendationer definierar och styr äldreomsorgen. Andra skedet i förnyandet av tjänsterna för äldre personer: <i>Målsättningen är att förbättra tillräckligheten och kvaliteten på de tjänster som särskilt äldre människor får i sina hem. Samtidigt ökar vi mångsidigheten i boendeservicen.</i> <i>Boendeservicen skulle inbegripa tillfälligt boende och stödboende samt gemenskapsboende (ersätter sedanligt serviceboende) och serviceboende med heldygnsvård.</i> <i>Som en ny tjänst är trygghetsservicen, hemvård ska vid behov ordnas under alla tider på dygnet. Bestämmelser som gäller planeringen av hemvården och användningen av teknik i hemvården. Personalresursernas tillräcklighet tryggas; egenkontroll.</i>
Programmet Framtidens social- och hälsocentral, Västra Nyland Projekthelheten äldreomsorg Hemvård, Programmet Teknologi för hemmaboende seniorer (KATI)	Dessutom har vi i olika projekt gjort upp verksamhetsmodeller av fungerande praxis.

Bilaga 2: En värdig ålderdom i Grankulla - resultatet från den virtuella workshopen

Alla seniorer är individuella och aktiva medverkande	Gemenskap Så ingen behöver vara ensam! Den sociala gemenskapen är otroligt viktig hela livet!
Värdefulla i samhället Kontakt med vänner och vetskap om aktuella ärenden Vill själva bestämma över sina liv och sin framtid Psykisk hälsa: upplevelser genom konst, kultur, musik, såsom kulturutbud, instrumentlektioner Aktiviteter, vardagssysslor, skapande arbete, meningsfulla sysslor som passar var och en Naturen nära, trädskramning Fungerande kommunikation, handledning och rådgivning som når fram till äldre personer i olika åldrar Främjandet av välfärden är målmedvetet och effektivt och det är lätt att delta i det De äldre deltar och påverkar	Gemensamma lokaler för träffar (biblioteket, simhallen, gymmet, Villa Breda) Lösningar som stöder gemenskaps- och generationsboende Stöd för växelverkan mellan generationerna Hobbyer, föreningsverksamhet, frivilligarbete Digital gemenskap (spelplattformar, diskussionsforum, kaffestunder) Glädje! Inte bitterhet
Möjligheterna med digitala tjänster	De äldre bor tryggt hemma och har kvar sin funktionsförmåga En tillgänglig livsmiljö stöder ett självständigt liv
Utvidga tjänsterna och möjliggör möten, kultur, motion och gemenskap. Tekniken är inte självändamålet, ersätter inte människan, får inte skapa ångest hos användaren men fungerar som ett hjälpmedel Utnyttjas i lämpliga mått så att den är till nytta för äldre personer så att de klarar sig och trivs hemma eller i vårdhemmet längre. Beredskap för att ta i bruk digitala tjänster – kompetens Kommunens eller frivilligas roll i användarhjälp? Teknologin och lättanvända elektroniska tjänster hjälper i vardagen och främjar delaktighet. Digitala tjänster vid ett enda serviceställe	Trivsamt boende- och livsmiljö som stöder funktionsförmågan Gemenskapsboende med vänner – bevara individualiteten Staden, samhället, församlingarna, kamratstöd och frivilligverksamheten hjälper seniorerna Ordnade utfärder utanför hemmet för att se och uppleva världen Superrustat servicehus i Grankulla (kanske Villa Breda blir det)

Bilaga 3. Strukturen inom äldreomsorgen

Tjänster ska vara lätta att hitta, åtkomliga och tillgängliga. Tjänsterna ska finnas som närtjänster och elektroniskt.

Ansvaret för att ordna tjänster inom social- och hälsovården flyttar över till Västra Nylands välfärdsområde 1.1.2023 Hälsovårdstjänster Mottagningstjänster, rehabilitering, missbrukstjänster, mentalvårdstjänster Mun- och tandvård: grundläggande tandvård, tandreglering, munhygienisttjänster Äldreomsorgen Handledning och rådgivning, uppsökande äldrearbete, dagverksamhet, servicecenterverksamhet, socialarbete inom äldreomsorgen. Hemvård och vård med heldygnsomsorg Social service: social- och krisjour, utkomststöd, ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning, servicehandledning och rådgivning
MOTION I planeringen av kommunens idrottsplatser ska behoven hos de äldre beaktas för att genom detta försöka främja funktionsförmågan och förebygga sjukdomar. De idrottsplatser som riktar sig till äldre personer ska kunna nås tryggt och obehindrat och idrottsplatserna ska upprätthållas och byggas om vid behov.
KULTUR Kulturtjänsterna erbjuder seniorföreningar möjligheten att använda lokalerna i Villa Junghans. Dessutom kan de också ansöka om finansiering för sin verksamhet hos kulturtjänsterna. På Grani50-dagen ordnade kulturtjänsterna en dag med gamla filmer för de boende i Villa Breda. De boende i Villa Breda fick njuta av gamla filmer och reklamer från sin ungdom. På Veterandagen 2022 samarbetade Grankulla med Helsingfors, Esbo och Vanda och ordnade en fest i operahuset. Det här samarbetet mellan kommunerna i huvudstadsregionen kommer att fortsätta. Kulturtjänsterna ger även guidningar på distans och ordnar streamade konserter.

Seniorföreningarna i Grankulla kan hyra Grankulla stads Galleri. Kulturtjänsterna samarbetar även med konstnärer i Grankulla. Kulturtjänsterna ordnar evenemang året om. Evenemangsplatserna och Galleriet är tillgängliga lokaler.
SMÅBARNSPEDAGOGIKEN. SKOLORNA Samarbetet mellan småbarnspedagogen och de boende i Villa Breda fungerar. Alla förstaklasser har en egen senior i skolan som fortsätter närvara i klassen ända till årskurs 6, även vid lärarbyte. Verksamheten sker på frivillig basis. Den största delen av seniorerna i skolan besöker klassen en gång i veckan. Många deltar även i klassutfärder eller andra evenemang, där det behövs fler vuxna. Både Granhultsskolan och Hagelstamska skolan har "Farfar i skolan"-verksamhet. I Granhultsskolan finns tre skolfarfäder och i Hagelstamska skolan finns en skolfarfar. Till skolfarfars uppgifter hör att vara en extra vuxen i klassen och hjälpa till med överenskomna uppgifter. I Granhultsskolan är skolfarfar också ute under rasterna. Projektet är ett samarbete mellan skolan, Folkhälsan samt Grankulla svenska pensionärsförening.
MEDBORGARINSTITUTET Grankulla medborgarinstitut ordnar utbildning inom det fria bildningsarbetet, vilket stöder funktionsförmågan genom att ge äldre personer välbefinnande och kunskap. Medborgarinstitutet har en viktig roll i att upprätthålla och utveckla välbefinnandet, kunskaperna och aktiviteten hos de äldre. Skapande arbete, bildkonst och språkstudier utmanar individen att lära sig något nytt samt ger känslan av att lyckas med något och möjligheter att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter. Det här upprätthåller den intellektuella handlingskraften och ger en känsla av delaktighet. Medborgarinstitutet är en del av kommunens motionsrådgivning. Motionsrådgivningen är kommunens förebyggande välfärdstjänst och ingår i välfärdsområdets rådgivning om levnadsvanor. Tjänsten innefattar rådgivning om en livsstil med motion och rörelse samt vägledning för att öka den fysiska aktiviteten och övriga hälsosamma levnadsvanor. Medborgarinstitutet har det egna institutshuset Petra till sitt förfogande. Lokalerna kan alltså användas av institutet även dagtid, vilket är mycket viktigt för att institutet ska kunna upprätthålla ett brett urval kurser för seniorer.
BIBLIOTEKET Bibliotekstjänsterna ingår som basservice i kommunens välfärdspolitik. Det väsentliga för bibliotekstjänsterna är bland annat material och apparatur som användarna kan låna gratis, kulturell inverkan på välbefinnandet, förebyggande av marginalisering, främjande av gemenskap, informationsförmedling samt stöd och rådgivning i fråga om färdigheter som behövs i samhället. I sina tjänster beaktar biblioteket att kundernas behov ändras och producerar skräddarsydda tjänster för bland annat hälsovården och äldreomsorgen. Särskilt för den äldre befolkningen finns det bland annat personlig dighandledning som innebär hjälp med att till exempel ta i bruk och använda elektroniska hälsovårdstjänster samt stöd i olika utmaningar med tekniken. Även digijouren och tjänsten Seniorinetti hjälper bland annat med användningen av olika apparater och internet. I bibliotekshörnet i Villa Breda finns dessutom en roterande samling för de boende. Det är även möjligt att använda bibliotekets tjänster genom hemtjänst eller som flexkund. Bibliotekets hemtjänst är avsedd för Grankullabor som inte kan ta sig till biblioteket på grund av sjukdom, skada eller hög ålder. Det material som klienten har reserverat levereras hem en gång i månaden. Samtidigt returneras det material som klienten inte längre behöver. Som flexkund är det lättare att uträtta ärenden då man inte själv kan ta sig till biblioteket till exempel på grund av sjukdom eller skada. Då kan kunden ge en annan person fullmakt att sköta sina biblioteksärenden. I biblioteket är det också möjligt att registrera sig som användare av specialbiblioteket Celia. Celia producerar ljudböcker för alla som har svårt att läsa tryckt text på grund av synnedsättning, sjukdom, lässvårigheter eller någon annan motsvarande orsak.

Grankulla finska församling och Grankulla svenska församling
I Grankulla verkställer kyrkan riktlinjerna i strategin för äldreomsorgen inom kyrkan genom koncentrerad verksamhet det vill säga genom att ordna mötesplatser för de äldre (bland annat måndagskafé, klubbar, lovsångs- och förbönegrupper). Där har de äldre en möjlighet att dela med sig av sina tankar och livserfarenheter och på det här sättet kan kyrkan förebygga ensamhet som är ett stort problem bland den äldre befolkningen. På utflykter kan de äldre bekanta sig med nya saker och göra erfarenheter på ställen utanför den egna närmiljön. Kyrkan försöker öka delaktigheten hos de äldre genom att erbjuda dem uppgifter inom frivilligverksamheten. Inom båda församlingarna är deras insats till exempel inom diakonin, vänverksamheten, körerna och som biträden vid mässor ställvis anmärkningsvärd. Hem- och institutionsbesök är en viktig del av Grankulla församlingarnas arbete bland seniorer. Det är väsentligt för församlingarna att stödja de äldre i form av diskussioner. Hemnattvarden är en feststund för många äldre personer som inte längre kan delta i församlingens gemensamma gudstjänst.
Grani Närhjälp
Grani Närhjälps verksamhet fungerar på frivillig basis. De frivilliga håller de äldre sällskap i deras hem (till exempel genom diskussion, kortspel eller tidningsläsning), följer med på promenad, hjälper till vid apoteks-, läkar- och butiksbesök, gör sällskap till biografen/teaterföreställningar/operan/utställningar/simhallen, hjälper till med att rasta hunden, hjälper till med att fylla i officiella blanketter såsom ansökan om körkortstillstånd, ger digihandledning beträffande datorer och telefoner. De frivilliga kommer hem som sällskap till den som får närståendevård för att närståendevårdaren ska kunna uträtta sina ärenden. Våra frivilliga har även hjälpt med små vardagliga sysslor. De har till exempel fört ut soporna, hängt upp och tagit ner lampor och tavlor, fäst rullgardiner och hjälpt till med att sätta ihop en Stiga-kälke. Grani Närhjälp strävar med sin verksamhet efter att förebygga ensamhet och marginalisering bland äldre.

Bilaga 4. Målsättningar för att främja välfärden bland den äldre befolkningen (2022–2025) och för att utveckla tjänsterna (2022)

STADENS VÄRDERINGAR: invånarfokus – öppenhet – gemenskap och jämlikhet – klimatsmart och hållbar utveckling

VISION: Ett handlingskraftigt, välmående, levande tvåspråkigt och mångkulturellt Grani som bygger framtiden på ett resurssmart sätt.

Strategi:

1. En stad med resurssmart verksamhet/Öppen, modig och innovativ – Hållbar och sund kommunekonomi, Personalens välmående och kompetens
2. En trygg, grönskande och fotgängarvänlig stad/Grankulla är resurssmart
3. Fokus på invånarna/Alla med.

Riktlinjer (seniorträffar/det nationella äldrepolitiska programmet och kvalitetsrekommendationen)

1. senioren är en individuell och aktiv medverkande
2. digitala tjänster som stöd i vardagen
3. främjande av välfärd, hälsa och säkerhet
4. boende och en åldersvänlig miljö.

1. SENIOREN ÄR EN INDIVIDUELL OCH AKTIV MEDVERKANDE				
MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATORER	ANSVARIG ORGANISATION	MOTIVERING
Öppenhet, lättillgänglig information	Aktiv och aktuell kommunikation genom olika kanaler	Kommun- och kommunikationsenkäter	Kommunen, allmänna förvaltningen	STADENS STRATEGI
	Invånarpaneler	Antal sammanträden, behandlade ärenden		
	Vi klarlägger äldre rådets roll i den egna kommunen, inklusive samarbetet med välfärdsområdets äldre råd.	Fastställda samarbetsstrukturer och uppgifter samt definierad arbetsfördelning		
Delaktighet, påverkansmöjligheter	Involvering av kommunens påverkansorgan och invånarna, särskilt med tanke på de som är i en utsatt situation.	Indikatorn på över 65-åringarnas delaktighet (huvudstadsregionens hälsoenkät 2021)	Kommunen och välfärdsområdet (definiering av kontaktytorna)	

	Samarbetet mellan stadens sektorer och sektorernas samarbete med VN-välfärdsområde som insatsområde för effektiviseringen av verksamheten.	Identifierade kontaktytor och skapade strukturer Multiprofessionella GeroGrani-nätverkets verksamhet som ordnas av stadens och organisationers representanter	Definierade kontaktytor mellan kommunen och välfärdsområdet Nätverkets målmedvetna samarbete verkställs	
MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATORER	ANSVARIG ORGANISATION	MOTIVERING
Gemenskap och ökad växelverkan mellan generationerna	Vi börjar använda lokalerna i Villa Breda på ett mångsidigt sätt och erbjuder invånarna mötesplatser. Utveckling av nya samarbetsmodeller, bl.a. med småbarnspedagogiken, skolorna, den grundläggande konstundervisningen, idrottsföreningar, biblioteket och medborgarinstitutet, kulturtjänsterna, miljötjänsterna. Villa Breda och stadens sektorer genomför försök och etablerar verksamhetsmodeller som gör det möjligt för personer från olika generationer att träffas. Verksamhetsmodeller som vuxit fram i samarbete med studerande vid Aalto-universitetet:	VB som mötesplats: användningsgraden i lokalerna Vi beskriver det genomförda samarbetet: kommunikation Verkställda projekt och korta videor (antal) där seniorer svarar på ungdomars frågor om	Kommunens sektorer och personalen i Villa Breda (välfärdsområdet) Styrgruppen för hälsa och välfärd > undergruppen äldre personer	STADENS STRATEGI 2023–

	1. Honestly?-kampanjen Målet är att uppmuntra till växelverkan mellan äldre och yngre personer. Vi gör en kampanj och gör en kort video, där barn/ungdomar intervjuar äldre personer om deras ungdom. 2. Senior- och juniordiskussioner x/år 3. Villa Breda, Grani-köket: mötesplats för olika aktörer för matlagning, evenemang, diskussioner, kaffestunder. 4. Konceptet Luova lounas – kreativ lunch i Villa Breda. Resultatet: ett regelbundet evenemang som erbjuder projektartade aktiviteter för seniorer. Deltagarna föreslår projekt som intresserar dem som andra kan anmäla sitt intresse till. De mest populära projekten genomförs med hjälp av hela organisationen t.ex. 1 gång/månad eller 3–6 gånger/år.	deras liv och samtidigt påvisar att det finns likheter mellan generationerna. Samarbete med (konst)skolan eller medborgarinstitutet> webbsidorna Antal, respons Grani Närhjälp, församlingar, organisationer: antalet evenemang, deltagare, respons Försök hösten 2022 Samarbetspartner utgående från hurdant projektet är, antalet genomförda projekt, deltagarantal		
--	--	---	--	--

MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATORER	ANSVARIG ORGANISATION	MOTIVERING
Upplevelser genom konst och kultur Kulturprogrammet (2020–2030): kultur är en förutsättning för välfärd, förankras i vardagen och syns och hörs i Grani	Vi tar på bred front i bruk verksamhetsmodellen 100 minuter konst med anslutande konstpass, som kan användas av både social- och hälsovården i den egna verksamheten men också andra aktörer, kommuninvånare och sammanslutningar. Konst- och kulturpedagogiska anvisningar ansluts till konstpasset i syfte att bredda uppfattningen om vad konst och kultur är och hur man med en liten insats kan uppnå 15 minuter kultur dagligen. Användningen av tjänsterna i biblioteket* Grankullas konstsamling i Villa Breda och på hälsostationen Granis SOKUTE – en verksamhetsmodell för kulturtjänsterna och social- och hälsovårdstjänsterna. Modellen stöder integrationen av kultur som en del av äldre personers vardag. Vårdsång – boendeenhet.	Introduktion i verksamhetsmodellen och etablering av den under år 2023. Färdigställande av modellen under hösten 2022, presentation för personalen och andra grupper. Slutförs hösten 2022. Utbildningen genomförs hösten 2022 och våren 2023.	Villa Bredas personal och kulturtjänsterna, privata aktörer och organisationer Kulturtjänsterna och Villa Breda Social- och hälsovården, Villa Breda Social- och hälsovården, Villa Breda	KULTUR-PROGRAMMET. SoKuTe-programmet Stadens strategi 2022

Bibehållande av funktionsförmågan genom att öka motionen	Vi införlivar vardagsmotionen i den dagliga verksamheten i vårdenheten och hemvården.	Institutet för hälsa och välfärd (THL): Sotkanet-indikatorerna	Idrottstjänsterna Medborgarinstitutet	SPORT- OCH MOTIONS-PROGRAMMET
		Uppföljning – boendeenheten RAI, förbättring av funktionsförmågan och välbefinnandet		
	De äldre som är socioekonomiskt utsatta ska ha möjlighet att bl.a. delta i medborgarinstitutets motionsgrupper.	Kommunikation och samarbete med äldreomsorgen och församlingen. Deltagarantal, minskade skillnader i hälsa.		
	Vi skapar gemenskap genom motion: olika motionsgrupper.		Idrottstjänsterna	
	Vi ökar möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att motionera och gör livsmiljön säker.	Säkerheten i livsmiljön: invånarenkäter, polisens uppföljningsindikatorer.	Samhällstekniken	
	Vi uppmärksammar den åldrande befolkningen vid bygget av idrottsanläggningar.	Fler idrottsanläggningar för seniorer.	Idrottstjänsterna och samhällstekniken	

2. DIGITALA TJÄNSTER SOM STÖD I VARDAGEN				
MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATORER	ANSVARIG ORGANISATION	MOTIVERING
Förbättring av seniorernas digikunskaper.	Biblioteket deltar tillsammans med social- och hälsovården bl.a. i implementeringen av de elektroniska hälsotjänsterna (Maisa).	Antalet personer som fått vägledning	Biblioteket, social- och hälsovården	STADENS STRATEGI 2023–
Vi säkrar digital kompetens	Vi kartlägger personalens digikunskaper 2022 och gör en utbildningsplan.	2022–2023	Social- och hälsovården	Strategin 2022
Social- och hälsovårdens digiprogram: utbildningar för personalen och kommuninvånarna	Den äldre befolkningen får ett separat digiprogram.	Bilagan till det äldrepolitiska programmet	Social- och hälsovården, allmänna förvaltningen/ medborgarinstitutet	
	Vi ordnar med distanstjänster och distansbesök enligt situationen. Vi uppmuntrar till att använda Maisa men erbjuder samtidigt traditionella sätt att ta kontakt.	Maisa-användare i olika åldersklasser	Social- och hälsovården	
3. FRÄMJANDE AV VÄLFÄRD, HÄLSA OCH SÄKERHET				
MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATORER	ANSVARIG ORGANISATION	MOTIVERING
Minskar välfärdsskillnaderna	Hälsogranskningar för 70-åringar inleds med utgångspunkt i digitala redskap. Vi verkställer programmet för förebyggande av våld i nära relationer (social- och hälsovården bildningen, de övriga sektorerna).	Indikatorerna för positiva hälsoeffekter Ett färdigställt förebyggande program mot våld i nära relationer beträffande pensionärer, över 65 år.	Kommunen och välfärdsområdet	Strategin 2022

	Vi utvecklar den psykiska hälsovården för äldre personer och det missbruksförebyggande arbetet: målet är ett missbruksfritt liv och stöd för det Vi inför det uppsökande äldrearbetet som ett pilotprojekt och utvecklar en modell för Grankulla. TILLÄGG: Uppmuntran till att använda bibliotekets tjänster*	Programmet för psykisk hälsa – äldre personer. Uppdaterat program för missbruksförebyggande arbete (2020–2022) så att det även gäller äldre personer. Invånarnas välfärd och hälsa förbättras på lång sikt (Finsote2018, huvudstadsregionens hälsoenkät 2021). Antalet kundträffar. Deltagande i bibliotekets evenemang, användning av tjänster i olika åldersgrupper.	Kommunsektorerna och välfärdsområdet* Kultur- och fritidstjänsterna, biblioteket	
Vi utvecklar frivilligarbetet: samarbete med den tredje sektorn	Staden gör tillsammans med välfärdsområdet upp samarbetsmodeller och verksamhetsprinciper för stöd till föreningar och organisationer. Vi stärker strukturerna i frivilligarbetet. GeroGrani-nätverket (på frivillig basis) fungerar aktivt	Samarbetsmodellerna och strukturerna är beskrivna och verksamheten etablerad Kommunen och tredje sektorn, Grani Närhjälp	Kommunen och välfärdsområdet	STADENS STRATEGI 2023–

Utveckling av tjänsterna som en del av programmet Framtidens social- och hälsocentral, tjänster för äldre personer	En modell för mångprofessionellt samarbete tas i bruk Vi stärker hemrehabiliteringen (Gerometro, social rehabilitering, utveckling av den rehabiliterande dagverksamheten). Vi utvecklar klient- och servicehandledningen.	Andelen hemmaboende personer som fyllt 75 år (2020) 93 %, Mål 2022, 94 %	Social- och hälsovården, välfärdsområdet	STADENS STRATEGI 2022
	Vi utvecklar diagnostiken och vården av demenssjukdomar på mångprofessionell bas i samarbete med hälsovården. Vi stärker kunskandet bland hela personalen i identifiering och vård av demenssjukdomar.	Minnesskötarens/ koordinators arbetsbild har etablerats Minnesutbildning, deltagare/enhet, 75 %		
	Vård vid livets slutskede, palliativ vård (Västra Nyland, närståendevården, Gerometro).	THL:s kompetenspass för vård i livets slutskede, x % av vårdpersonalen inom äldreomsorgen		
	Vi säkrar fungerande motionsrådgivning för äldre personer i samband med vårdreformen.	Antalet kunder hos motionsrådgivningen	Medborgarinstitutet och äldreomsorgen (välfärdsområdet)	
4. BOENDE OCH EN ÅLDERSVÄNLIG MILJÖ				
MÅL	ÅTGÄRD	INDIKATORER	ANSVARIG ORGANISATION	MOTIVERING
Utveckling av bostadsbeståndet (Stadens strategi, punkt 2)	Vi utvecklar mångsidigheten i bostadsbeståndet så att det bättre motsvarar behoven hos invånarna i olika livsskeden. Staden bidrar till byggandet av seniorboenden i närheten av centrum.	Indikatorer för bostadsbeståndet i bostadsprogrammet	Samhällstekniken	STADENS STRATEGI

Säkert boende	Rådgivning och handledning: Framförhållning. Vi handleder äldre personer i utvärderingen av sin boendemiljö och tillgängligheten i bostaden i tid. Vi beaktar hållbart boende vid byggandet: tillgänglighet, möjlighet till flexibel ombyggnad, mångsidighet, fungerande vardag, lätt att göra hållbara val och energieffektivitet. Vi beaktar kommuninvånarnas intresse för gemenskapsboende.	Boenderådgivningen och boendeformen kopplas ihop med bedömningen av servicebehovet. Vi säkerställer att ombyggnad av hemmen är möjligt då det blir vanligare att äldre bor hemma. Vi upprätthåller gemensamma lokaler och gemensam verksamhet samt tillgänglighet.	Samhällstekniken, allmänna förvaltningen (bostadsrådgivaren), tredje sektorn Välfärdsområdet	STRATEGIN, DET NATIONELLA ÅLDERS-PROGRAMMET
Åldersvänlig miljö:	Säkerhet i livsmiljön och trafiken, bänkar, lättframkomlighet, parker, trädgårdar samt involverande saker att se på och följa med utomhus.	TILLÄGG: Vi skapar audioguidningar om omgivningen, rutterna och de kulturella utfärdsmålen i Grankulla (såsom hörlurar som museerna lånar ut) och dessa kan lånas ut på biblioteket.*	Samhällstekniken Kultur- och fritidstjänsterna	